

Ruotsin ja Suomen välinen kummikuntaliike 1942-1980

Kummikuntamme Taalainmaan Rättvik

Ruotsin-suomen välinen kummikuntaliike syntyi Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) aloitteesta vuonna 1942. MLL on vuonna 1920 Kenraali Carl Gustaf Mannerheimin ja hänen siskonsa Sophia Mannerheimin aloitteesta perustettu lasten terveyttä ja hyvinvointia edistävä paikallisten alayhdistysten liitto. Sen ansioksi voidaan laskea mm. kattavan neuvola-järjestelmän rakentaminen Suomeen, jonka ylläpito sitten siirtyi kunnallisen äitiys- ja lastenneuvolalain (n:o 224/1944) myötä kunnille. Talvisodan aikana ja jatkosodan alkaessa MLL järjesti avustuksia sotakummien kautta sotaorpolapsille. Osaltaan liitto järjesti myös sotalasten siirtoja Ruotsiin ja Tanskaan. Avustustoiminnan pääpaino oli vuosina 1942–53 ja keskeisenä kohteena lapset, joita voitiin pitää sodan viattomina uhreina.

Kummikunta-aatteen tarkoitus MLL:n kummipitäjäohjesäännön mukaan.

Kummikunta-aatteen tarkoituksena on Pohjolan kansojen yhteistunnon ilmauksena liittää pitäjää pitäjään ja paikkakunta paikkakuntaan Pohjanlahden molemmin puolin. Kummikunta-aatetta toteutetaan siten, että Ruotsissa oleva tukielin/yhdistys tai muu yhtymä sitoutuu yhteistoimintaan Mannerheimin Lastensuojeluliiton osaston kanssa avustaakseen osastoa sen työssä paikkakunnan lastensuojelun, nuorisohuollon ja kansanterveyden hyväksi sekä sen pyrkiessä toteuttamaan sitä korkeata päämäärää, jonka Suomen Marsalkka on asettanut Mannerheim-liitolle ja sen osastoille: terveyttä, valoisaa lapsuudenmuistoa ja ammattitaitoa kaikille nuorille, jotka astuvat elämään.

Kummikuntatoiminnan alkaminen

Aluksi perustettiin valtakunnalliset kummikuntaorganisaatiot Ruotsiin sekä Suomeen. Sen jälkeen Ruotsissa alettiin perustaa läänikohtaisia organisaatioita, tukikomiteoita kuntiin.

Kummikunnat valittiin niin, että vuoden 1943 alussa MLL pyysi kaikilta paikallisosastoiltaan pitäjäkuvauksia ja työsuunnitelmia, joiden tuli auttaa kummikuntaliikkeen johtoa Ruotsissa sekä Suomessa valitsemaan sopivat ottokunnat ruotsalaisille kunnille. Uskottiin, että kun kunnat olisivat mahdollisimman samanlaisia maantieteelliseltä sijainniltaan, elinkeinorakenteeltaan ja väestöltään, yhteistyöstä tulisi kiinteä ja pitkäkestoinen.

Kopparbergin läänistä tuli Oulun, Viipurin ja Kuopio läänien kuntien tukialuetta, josta kummikunnat tulisivat valituiksi. Näin ei kuitenkaan täysin tapahtunut. Kopparbergin läänistä kummikunnan saivat Rääkkylän lisäksi nykyisen Pohjois-Karjalan alueen kunnista Kontiolahti, Juuka, Pyhäselkä, Liperi, Valtimo, Kiihtelysvaara, Nurmes ja Polvijärvi. Keski-Karjalan kunnista Kitee ja Kesälahti saivat kummikunnan Kristiantadin läänistä. Värtsilä Värmlannin läänistä ja Tohmajärvi Östergötlandin läänistä.

MLL:n toiminta Rääkkylässä

Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisosasto perustettiin Rääkkylään jo vuonna 1928. Kuitenkin jo seuraavana vuonna 1929 vuosikokouksessa 21.5 todettiin, että osaston pysyttäminen toiminnassa näyttää Rääkkylässä vielä tällä kertaa asian innostuksen ja työvoiman

puutteessa aivan mahdottomalta. Yksimielisesti päätettiin osaston toiminta lakkauttaa. Vuonna 1935 on osaston toiminta käynnistetty uudelleen. Pidetyssä vuosikokouksessa on valittu johtokunta ja päätetty jäsenmaksuista. Vuodelta 1935 laaditusta vuosikertomuksesta selviää, että toiminta on ollut vähäistä. Vain kolme ompelukerhoa on pidetty, joilla valmistettu kaksi vauvan koppakoria, jotka luovutettu kättilölle. Toiminnan uudelleen käynnistäminen ei näytä onnistuneen. Vuosina 1936–37 toiminta on myös ollut vähäistä. Vuosina 1938–41 osastolla ei näytä olleen yhtään kokousta. Vuonna 1942 on ollut vuosikokous. Kummikuntatoiminnan alkaessa 1943 osaston toiminta vilkastuu ratkaisevasti.

Kummikuntaliikkeen alkaessa 1943 osaston johtokunnan puheenjohtajana oli maisteri, maanviljelijä Eero Kankaanrinta, varapuheenjohtajana maanviljelijä Uno Lehvonen ja jäsenenä maanviljelijä Eljas Hirvonen, rouva Katri Riikonen, rouva Hilka Kohonen ja sairaanhoitaja Saimi Musikka. Lisäksi oli valittu sotakummivaliokunta, johon puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kuuluivat Eljas Hirvonen ja Saimi Musikka sekä johtokunnan ulkopuolelta pastori Lennart Vapaavuori.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton keskusjohdon pyytämä pitäjäkuvaus ja työsuunnitelma hyväksyttiin osaston johtokunnan kokouksessa 18.9.1943. Työsuunnitelma, mitä mahdollisesti saatavilla kummikunta-avustuksilla pyrittäisiin aikaansaamaan, oli seuraava:

1. Jokaiselle koululle koetetaan järjestää koulukeittola.
2. Huolehditaan siitä, että lasten vaatetus on riittävä ja tarkoituksen mukainen.
3. Pyritään siihen, että koululääkärin toiminta aloitetaan kunnassa.
4. Päätetään julistaa haettavaksi terveys- ja kouluhoitajan paikat, mikäli kunta siihen suostuu.
5. Varhaisnuorison fyysisen kasvatuksen kehittämiseksi järjestetään uimakursseja ja hiihtokilpailuja.
6. Edistetään maatalouskerhotoimintaa.
7. Edistetään nuorten talkotoimintaa.
8. Toimitaan sotaorpojen hyväksi sotakummivaliokunnan merkeissä.
9. Esitetään kunnanvaltuustolle, että kuntaan saataisiin äitiysneuvola.

Kummikuntatoiminnan alkuun saaminen Kopparbergin läänissä näyttää olleen aluksi vaikeaa. Toimintaa ei saatu alkuun aatteellisten järjestöjen avulla. Vasta kopparbergiläisten matka Suomeen huhtikuussa 1943 sai toiminnan liikkeelle.

Kopparbergin läänissä ensimmäinen maalaiskuntaan perustettu Stura Tunan kunnan Sortavalan maalaiskunta- tukikomitea, oli tiennäyttäjä muille. Rättvikin kunta perusti tukikomitean 13.9.1943 ja valitsi Rääkkylän kummikunnakseen. Kummikuntasuhde solmittiin MLL:n Rääkkylän paikallisosaston kanssa, niin kuin yleensä muissakin kunnissa. Puheenjohtajaksi tukikomiteaan valittiin isännöitsijä Olaf Larsolle, sihteeriksi kansakoulunopettaja Martin Samuelsson, rahastonhoitajaksi pastori F. Rikner ja kirjeenvaihtajaksi rovasti Samuel Gabrielsson.

Millaisen kunnan Rääkkylä sai kummikunnakseen?

Rättvikin kunta sijaitsee keskellä Taalainmaata. Rättvikistä on matkaa Tukholmaan vajaat 200 kilometriä. Suomen puolella samalla korkeudella on Uusikaupunki, joten Rättvikin kunta sijoittuu suomeen verrattuna melko etelään, vaikka se kuuluu lähinnä Keski-Ruotsiin. Rättvikin lähin suurkaupunki on Falun, jonka tunnemme talviurheilukeskuksena.

Kun Rättvikistä tuli sodan aikana kummikuntamme oli siellä asukkaita 8.500. Rääkkylässä 1943 asukkaita oli n. 6.300. Sodan jälkeen kun siirtolaisia asutettiin kuntaamme, asukasluku oli n. 7500.

1970-luvun alussa Rättvikin asukasluku oli jonkin verran yli 10.000 asukasta. Asukasluvun lisäys johtui kuntaliitoksesta. Bodan kunta vapaaehtoisesti liittyi vuonna 1963 Rättvikin kuntaan. Tällä hetkellä kummikuntamme asukasluku on n.10.800. Kyllä asukasluku on vähentynyt perus-Rättvikissäkin, mutta pysynyt 10.000–11.000 asukkaassa, kun vuonna 1974 kuntaan pakkoliitettiin Oren kunta, joka oli Pyhäselän kummikunta. Nykyinen kunnan pinta-ala on 2.181 neliökilometriä. Rättvik on pitkänomainen kunta, pituutta 93 kilometriä.

Kummikuntasuhteiden solmimisen aikaan Rättvikin pääelinkeino oli maatalous, niin kuin Rääkkylänkin. Teollisuutta siellä oli melkoisesti enemmän kuin Rääkkylässä. Rättvikissä oli kalkkikaivos, sahoja ja monenlaista puuhun perustuvaa pienteollisuutta. Huomattavin ja tunnetuin teollisuuslaitos oli Nittsjön keramiikkatehdas, jonka tuotteita on monessa Rääkkylän kodissa. Kummikuntamme oli tunnettu myös käsityöammateista. Kunnassa oli useita kutomoja ja muunlaista kotiteollisuutta. Monet rättvikiläiset saivat toimeentulonsa käymällä työssä lähikunnissa, erityisesti Falunissa.

Wikipediasta saamme lukea, että Rättvikin nykyinen elinkeinoelämä perustuu urakoitsijoihin ja pieniin yrityksiin. Kuntalaiset ovat perustaneet itselleen oman työpaikan eli yrityksen. Kunnan elinkeinoelämän suurimmat toimialat ovat turismi, kaupankäynti, puuteollisuus sekä maa- ja metsätalous. Tilakoot ovat suuret. Pellot on vuokrattu maataloutta vielä harjoittavalle naapurille. Paljon käydään työssä kunnan ulkopuolella, kuten aikaisemminkin.

Rättvikin kunnan lastenhoito ja koulutussysteemi vaikuttavat hyvin samanlaisilta kuin meillä Suomessa. Lapsi- ja koulutushallinto vastaavat ennen koulua tapahtuvasta päivätoiminnasta (päivähoito ja esikoulu), peruskoulusta, lukiosta, aikuiskoulutuksesta sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan toiminnasta, kuten musiikkikoulusta yms.

Rättvikin kunnalla on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Sieltä on myös lyhyt matka lentokentälle Borlängeen ja Moraan. Rättvikistä löytyy kaikkea koskemattoman luonnon hiljaisuudesta aina musiikki- ja tanssifestivaaleihin saakka. Kansainvälinen musiikkiareena Dalhalla antaa ihmisille mahdollisuuden moniin erilaisiin musiikkielämyksiin.

Kummikuntaan perustettu tukikomitea organisoii avustusvarojen keruun. Avustusta myönsivät kunta, seurakunta, liikeyritykset ja yksityiset henkilöt. Varoja hankittiin järjestämällä Suomi-iltoja, näyttelyitä, urheilukilpailuja, arpajaisia, erilaisia juhlia ja ovelta ovelle keräyksilläkin.

Sodan aikana ja heti sodan päätyttyä suoritetut keräysvarat poikkesivat suuresti eri kunnissa. Rääkkylä sai kummikunta-avustusta 1.730.460 markkaa silloisen rahan-arvon mukaan. Liitän tähän esimerkin vuoksi muutamiin muiden kuntien kummikuntaliikkeen kautta Ruotsista vuosina 1941–54 saamat avustusmäärät. Värtsilä sai 4.708.049 markkaa, Polvijärvi 2.645.353 markkaa, Pyhäselkä 69.393 markkaa, Kesälahti 1.268.087 markkaa Juuka 2.235.972 markkaa, Eno 3.162.667 markkaa, Tohmajärvi 3.001.484 markkaa ja Joensuu-Pielisensuu yhteensä 11.239.684 markkaa. Ilmeisesti suuren eron selittänee se, miten varakas kummikunta on ollut ja kuinka aktiivisesti keräystoimintaa tukikomiteat ovat tehneet. Selittykö Värtsilän saama suuri avustusmäärä sillä, että se menetti alueluovutuksena keskeisen teollisuusalueensa ja jäi tynkäkunnaksi. Myös Uukuniemi ja Salla esim. saivat poikkeuksellisen suuren avustussumman. Joensuun saama suuri avustuksen määrä selittynee sillä, että Gävleborgin läänin lahjoituksella Joensuuhun rakennettiin Gävlen-linna, joka valmistui 1948. Kummikuntatoiminnan tutkija toteaaakin, että Gävle-linna on Pohjois-Karjalassa kummikuntaliikkeen pysyvä muistomerkki.

Terveystalojen rakentaminen Suomen kuntiin

Suomen kuntiin rakennetut terveystalot ovat kummikuntaliikkeen näkyvin tulos. Niiden rakentaminen selvästi ylläpiti Ruotsin kunnissa innostusta avustusten keräykseen, koska avustuksella oli selvä päämäärä. Ilman terveystalojen rakennustoimintaa avustustoiminta olisi päättynyt huomattavasti aikaisemmin, ensiponnistuksen jälkeen. Terveystalon valmistumisesta /vihkiäisjuhlista tuli kummikuntavierailujen suosittu ajankohta. Suomen kunnat tulivat viimeistään tässä vaiheessa mukaan kummikuntatyöhön.

Terveystaloja valmistui vuoden 1955 loppuun mennessä 527. Niiden joukossa Rääkkylänkin terveystalo, tuo nykyinen nuorisotalomme. Ennen vuotta 1947 valmistui 42 terveystaloa. Yleisesti niin Ruotsissa kuin Suomessakin todettiin, että terveystalojen rakentaminen oli näkyvä päätös vuosien kummikuntatyölle. Terveystalojen rakennuskustannusten rahoitus jakaantui eri yhteisöjen välille vuoden 1952 lopussa, jolloin valtaosa terveystaloista oli valmistunut (492), tehdyn selvityksen mukaan: Kunnat 59,5 %, MLL 27,5 %, Valtio 1,2 %, Suomen Huolto ja muut järjestöt 8,2 %.

**Rääkkylän entinen terveystalo eli nykyinen Nuorisotalo. Kuva on otettu vuonna 1986.
Kuva: Pohjois-Karjalan museo / Carelicum**

Terveystalon rakentaminen Rääkkylään

Äitiysneuvolan saaminen sisältyi siihen toimintasuunnitelmaan, jonka osasto laati vuonna 1943 ja lähetti kummikuntaan. Aluksi suunniteltiin äitiysneuvolan tilojen hankkimista osaston toimesta joko ostamalla valmis rakennus tai rakentamalla uusi. Hanke ei kuitenkaan edistynyt. Kokouksessaan 21.2.1947 MLL:n osasto esitti kunnalle, että kunta ryhtyisi toimenpiteisiin terveystalon rakentamiseksi. Paikallisosasto osallistuisi hankkeen rahoitukseen myöntämällä kunnalle avustusta kummikunnalta saamistaan varoista. Kunnanvaltuusto käsitteli osaston esityksen kokouksessaan 12.11.1947 ja päätti, että kuntaan rakennetaan MLL:n mallipiirustusten mukainen terveystalo ja hyväksyi kustannusarvioksi 1.500.000 markkaa. Terveystalo rakennetaan Kinnulan tilalle Oma-Avun tontin viereen hirrestä. Piirustuksille vahvistusta hakemaan Kymrolta (oli tuolloin valtion viranomainen, joka hyväksyi kaikki kuntien

rakennushankkeet) ja Suomen Huolloilta avustusta rakennustyöhön jätettiin toimikunnalle, johon valittiin Eero Kankaanrinta, Mikko Ikonen, Uno Lehvonen ja Lennart Vapaavuori. Rakennustyön sai suoritettavakseen urakkatarjousten perusteella joensuulainen urakoitsija E. Kämäräinen. Urakkasumma oli 2.765.000 markkaa. Urakoitsijan kanssa syntyi ongelmia, jotka ratkaistiin vasta sovinto-oikeudessa. Terveystalo valmistui vasta vuonna 1951. Lopulliset rakennuskustannukset olivat 4.393.617 markkaa.

Vuosikymmenet on Rääkkylässä puhuttu, että 1940-1950 lukujen vaihteessa valmistunut terveystalo, joka nykyisin toimii nuorisotalona, on rakennettu ruotsalaiselta kummikunnalta saaduilla avustusvaroilla. Selvitykseni mukaan kunta sai rakennustyöhön MLL:n osastolta 500.000 markkaa. Suomen Huolloilta avustusta ei ilmeisesti saatu yhtään. Kummikunta-avustusten osuus Suomeen rakennettujen 527 terveystalon rakennuskustannuksista oli keskimäärin 27,5 %, Rääkkylän terveystalon rakentamisen rahoituksessa vain 11,38 %

Rääkkylä sai Rättvikistä kummikunta-avustusta rahana ja tavarana tuon edellä mainitun 1.730.460 markkaa. Suurimman osan kummikunnasta tulleista varoista MLL:n osasto käytti moniin erityisesti lapsiin ja lapsiperheisiin kohdistuviin toimenpiteisiin, jotka selviävät tarkemmin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Rääkkylän osaston historiakirjoituksestani.

MLL:n Rääkkylän osastolle näyttää tulleen Ruotsista raha-avustuksiakin jo ennen kummikuntatoiminnan alkamista. Nämä avustukset olivat olleet tarkoitettu käytettäväksi sotaorpoperheiden auttamiseksi. Kummikunnalta avustukset alkoivat 1943. Raha-avustusten lisäksi Rääkkylään tuli tavara-avustuksia. Tavarat oli tarkoitettu parantamaan lasten oloja. Lähetykset sisälsivät lasten vaatteita ja kenkiä. Kouluille jaettavaksi tuli lähetyksiä, joissa oli vehnä jauhoja, herneitä, margariinia, makaroneja, saippuaa ja karamellejakin. Rättvikistä lähetettiin myös tavaralahjoituksia, jotka myytiin ja saadut rahat käytettiin sotakummitoimikunnan päättämällä tavalla osaston toimintaan.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton vv. 1942-1954 välittämät rahalahjoitukset koko maassa olivat vuoden 1979 rahaksi muutettuna 83.7 miljoonaa markkaa. Vuosina 1939-50 Ruotsi avusti Suomea monella muullakin tavalla. Kummikuntaliikkeen kautta tulleen avustuksen on arvioitu olleen noin neljännes.

Kummikuntatoiminta järjestäytyy uudelleen kulttuurisuhteiden pohjalta vuonna 1955

Kun varsinainen avustustyö 1950-luvun alku vuosina lakkasi, pidettiin sen aikana syntynyttä ainutlaatuista vuorovaikutusta arvokkaana, ettei kummikuntatoimintaa haluttu lopettaa, vaan järjestäydettiin uudestaan kulttuurisuhteiden pohjalta. Vuonna 1955 Suomeen perustettiin Suomen-ruotsin Kummikuntatoiminnan Keskusliitto. Ruotsissa vastaavasti perustettiin Ruotsin Suomen yhdistysten Valtakunnanliitto.

Kummikuntavierailut Rättvik-Rääkkylä

Ensimmäinen kummikuntavierailu Rättvikistä Rääkkylään tapahtui vuonna 1944. Lähetystöön kuuluivat kirkkoherra lääninrovasti Samuel Gabrielsson, tehtaanjohtaja Olof Larsolle ja opettaja Martin Samuelsson.

Rääkkylästä ensimmäinen vierailu tapahtui juhannusviikolla vuonna 1947. Lähetystöön kuuluivat opettaja Aarne Ryyänen, kunnanlääkäri Ilmari Kohonen, maanviljelijä Eljas Hirvonen ja pastori Lennart Vapaavuori.

Sodan jälkeen kummikuntavierailut vakiintuivat osaksi varsinaista kummikuntatoimintaa. Yhä vähenevässä määrin oli kyse ruotsalaisten houkuttelemisesta Suomen auttamiseen. Kummikuntamatkoilla tutustuttiin kuntien oloihin ja solmittiin henkilökohtaisia ystävyysuhteita.

Rääkkylässä vietettiin 14.-21.3.1948 Rättvik-viikkoa, jonka monet tapahtumat ja tilaisuudet järjestivät Martat, urheiluseurat, nuorisoseurat, opettajayhdistys, kunta, seurakunta ja maamiesseurat. Kummikunnasta pyydettiin vieraita. Vieraina olivat kirkkoherra Glen Åkerlund ja hänen rouvansa Ingrid sekä rouvat Reetta Löfren ja Briitta Hausdotter-Weckmäster. Viimeksi mainittu rouva on Rääkkylän seurakunnalle 1951 kirkon 100-vuotisjuhlan johdosta lahjoitetun Kappelissa olevan taideteoksen tekijän Jerk Weckmästerin vaimo. Vieraille luovutettiin MLL:n paikallisosaston teettämä rääkkyläläisaiheinen tākänä.

Kesäkuussa 1948 (8.6-11.6) Rääkkylän Marttayhdistyksen edustajina rouvat Hanna Luukkonen ja Elsa Kankaanrinta tekivät vierailumatkan kummikuntaamme.

Rääkkylän 29 henkilöä käsittävä kirkkokuoron vierailu Rättvikiin tehtiin kesäkuussa (22–29.6) vuonna 1948. Toisen kerran kirkkokuoro vieraili Rättvikissä 1950 luvulla.

Kesäkuun alussa (4-7.6) vuonna 1949 vierailivat Rättvikistä Rääkkylän Marttayhdistyksen vieraina kirkkoherran rouva Jenny Gabrielsson ja tehtaanjohtajan rouva Hanna Larsolle.

Heinäkuussa (14.-18.7.) 1950 kummikunnastamme Rääkkylässä vierailivat Nittjön keramiikkatehtaan isännöitsijä Oke Löfren ja hänen vaimonsa Greta, asianajaja Erig Matz ja hänen vaimonsa sekä kalkkikaivoksen johtajan rouva Eija Drake.

Kirkkoherra Ville Muilu, hänen 11-vuotias poikansa Elias, opettaja Anna Autio ja terveystalar Liisa Hirvonen tekivät juhannusviikolla vuonna 1954 kummikuntamatkan Rättvikiin. Seurue osallistui pitäjän keskikesän juhlaan.

Rääkkylän seurakunnan kirkon 100 vuotisjuhlaa vietettiin elokuussa 1951. Juhliin osallistui kummikunnastamme kuusihenkinen edustus, jota johti kirkkoherra Glen Ågerlund ja rouva Hanna Larsolle. Rääkkylän seurakunnalle tuotiin Rättvikistä seuraavat lahjaesineet: Jerk Weckmästerin mosaiikkimainen taideteos. Lahjoittajana Nittsjö Oy. Taideteos on sijoitettuna siunauskappeliin. Kattokruunu, jossa on kynttiläpesät kahdessa tasossa. Kattokruunu on sijoitettu kirkkoon. Lahjoittajana Rättvikin kunta. Messinkinen kynttiläjalka. Lahjoittajana Hanna ja Olaf Larsolle. Sijoituspaikka on sakastissa.

Syyskuussa 1953 Rääkkylässä kummikunnastamme vierailivat rouvat Hanna Larsolle ja Kaarin Lenström. Tämä matka oli varmaan käyttöön otetun terveystalon johdosta tehty kummikuntavierailu.

1950-luvun kesinä rääkkyläläisiä nuorisoryhmiä vieraili kummikunnassamme.

Vuonna 1957 elokuussa vieraili Rääkkylässä viiden hengen seurue opettaja Martin Samuelssonin johdolla. Samuelsson oli Rättvikin Rääkkylä-komitean ensimmäinen sihteeri vuonna 1943.

Rääkkylän kirkkokuoro lähdössä Rätvikiin kesällä 1948. Ylärivi vasemmalta: Yrjö Saarela, Eero Kankaanrinta, Arttu Karvonen, Jussi Pippuri, Eino Lallukka, Väinö Pietarinen, Reino Pippuri ja Toivo Assinen. Toinen rivi vasemmalta: Ilmari Heroja, Martta Karvonen, Kerttu Ajo, Vilma Heroja, Martta Hirvonen, Irja Savolainen, (tuntematon), Irja Asikainen. Alarivi vasemmalta: Pirkko Möller, Kirsti Tukiainen, Kirsti Hirvonen, Sima Saarela, Hilikka Halttunen, Aune Ruotsalainen, (tuntematon). Kuva: Kauppalan Hirvosten arkisto.

Elokuussa (8.-11.8) 1964 Rääkkylässä vieraili Rätvikin lähetystö, johon kuuluivat kunnanvaltuuston puheenjohtaja, maanviljelijä Erik Tysk, kirkkoherra Glen Åkerlund, rouva Stina Calsson ja sosionomi Leif Bokström. Tämä kummikuntavierailu oli varsinaisesti ensimmäinen vierailu, jota Rääkkylässä isännöi kunta. Vieraat osallistuivat kunnanvaltuuston kokoukseen, jonka päätteeksi valtuuston puheenjohtaja Tysk esitteli kuntansa ja toi Rätvikin kunnan hallintoelinten terveiset Rääkkylän kunnalle ja sekä luovutti muistoksi rättiläisen taiteilijan muotoileman keramiikkaisen taideteoksen. Sunnuntaina vieraat osallistuivat jumalanpalvelukseen, jossa saarnasi kirkkoherra Ågerlund. Välittömästi kirkon menojen jälkeen vieraat lahjoittivat Rätvikin seurakunnan lahjana Rääkkylän seurakunnalle kauniin taalainmaalaisen pöytäliinan. Kirkkokahvit juotiin kansalaiskoululla, jonka jälkeen siirryttiin uuden koulumme juhlasaliin vieraitten kunniaksi järjestettyyn kansalaisjuhlaan. Vierailu päättyi maanantaina Turtialassa järjestettyyn aamiaistilaisuuteen, jossa kunnan edustajat luovuttivat kipsiin valetun Rääkkylän vaakunan vietäväksi Rätvikin kunnantalon seinälle.

Kummikuntatoiminta jatkuu vuoteen 1954 saakka entisissä uomissaan yksittäisten kuntien, MLL:N osastojen ja kunnissa olevien järjestöjen välisenä yhteydenpitona. Toiminta siirtyy vähitellen kuntien hallinnon toiminnaksi.

Vuonna 1955 Ruotsista tehtiin ensimmäiset läänikohtaiset kummikuntavierailut. Vuodesta 1957 alkaen tehtiin sitten vastaavanlaisia läänivierailuja Suomesta Ruotsiin. Pohjois-Karjalaan tehtiin ensimmäinen läänikohtainen vierailu vuonna 1965. Toinen vierailu tehtiin vuonna 1973.

Ruotsista Pohjois-Karjalaan kesäkuussa (11–14.6) 1965 tehtyyn läänikohtaiseen kummikuntavierailuun osallistuivat edustajat myös Rätvikin kunnasta. Vieramme olivat

asianajaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja Erik Matz ja hänen rouvansa Ulla ja Nittsjön keramiikkatehtaan isännöitsijä Oke Löfren ja hänen rouvansa Greta. Rättvikin kunnan lahjana vieraat toivat Rääkkylän seurakunnalle Rättvikin kirkon kuvataulun ja kynttilälampetin sekä kansa- ja kansalaiskoululle taulun.

Elokuussa 1964 vieraili Rättvikistä lähetystö. Tätä vierailua isännöi myös Rääkkylän kunta. Vieraat olivat seuraamassa 8.8.1964 pidettyä valtuuston kokousta. Vieraitten kunniaksi järjestettiin sunnuntaina jumalanpalveluksen jälkeen kirkkokahvit ja kansalaisjuhla uuden kansalaiskoulun juhlasalissa. Lähetystön kotinlahtöpäivänä Turtialan salissa järjestetyssä aamiaistilaisuudessa kunnan edustajat luovuttivat kunnan vaakunakilven vietäväksi Rättvikin kunnantalon seinälle. Kuvassa vasemmalta kunnanhallituksen puheenjohtaja Erkki Kähkönen, kunnansihteeri, tulkki, kunnanvaltuuston puheenjohtaja Erik Tysk, kirkkoherra Glen Åkerlund, nuorisiohjaaja Stina Catsson ja sosionomi Leif Bokström. Kuva: Rääkkylän kunnan arkisto.

Vastavierailu Rääkkylästä tehtiin jo saman vuoden elokuussa. Matkalla olivat kunnansihteeri Ilkka Simanainen ja Salme Simanainen, opettajat Jouko ja Kaija Melasaari, hammaslääkäri

Raimo Kähkönen ja hänen vaimonsa Lippe sekä apteekkari Niilo Anttila ja hänen vaimonsa Maija. Jouko Melasaari oli vuonna 1965 kunnanvaltuuston puheenjohtaja. Muistelija, Melasaari, Kähkönen ja Anttila olimme Rääkkylän Lions Clubin jäseniä. Tuolla matkalla solmittiin ystävyysuhteet Rättvikin Lions Clubiin ja sovittiin koululaisvierailujen aloittamisesta. Ensimmäinen koululaisvierailu Rättvikistä Rääkkylään oli syyskuussa 1967.

Rääkkylän kunnan edustajina tekivät kesäkuussa 1968 kummikunta vierailun Rättvikiin Ilkka ja Salme Simanainen, Jouko ja Kaija Melasaari sekä Niilo ja Maija Anttila. Isäntinä Rättvikissä olivat kunta ja paikallinen Lions Club.

Rasivaaran tanhuajia lähdössä Rättvikin kansantanssifestivaaleille kesällä 1976.

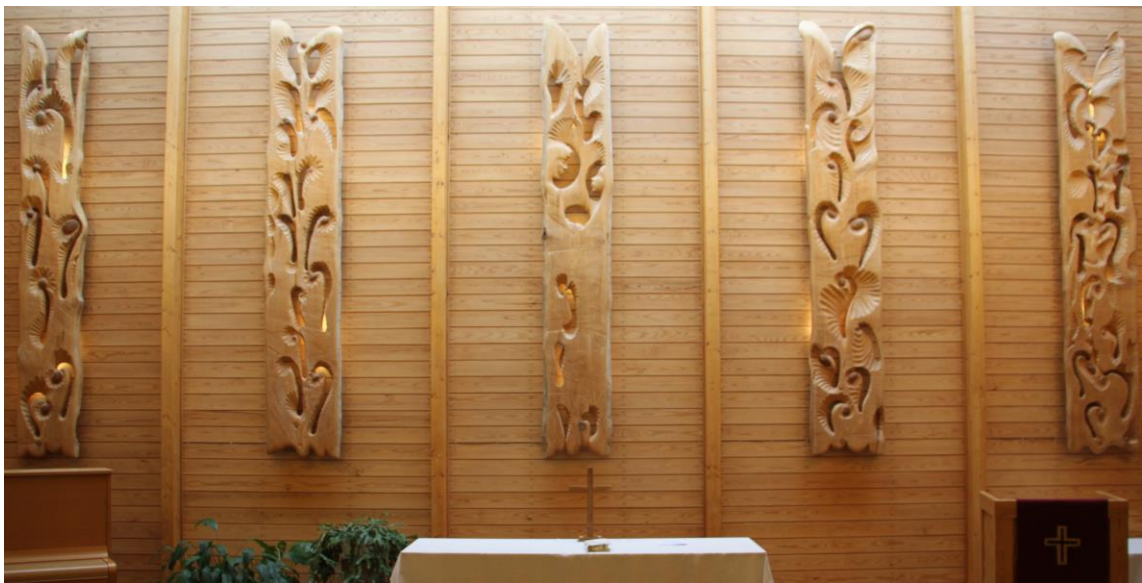
Kuvassa vasemmalta takarivissä Esa Halonen (tanhuaja), tuntematon tyttö, joka oli vain tällä matkalla mukana lipunkantajana, Veli Luostarinen (tanhuaja), Eero Pitkänen (tanhuaja), Erkki Karivuo (säestäjä, viulu), Kari Kinnunen (säestäjä, harmonikka), Pertti Häkkinen (säestäjä, basso) sekä kuljettaja Lauri Möttö. Eturivi vasemmalta Jussi Ilvonen (tanhuaja), Merja Halonen (nyk. Asikainen, tanhuaja), Saija Halonen (tanhuaja), Maija Rouvinen (nyk. Tolvanen, tanhuaja), Tellervo Halonen (ohjaaja ja tanhuaja), Kyllikki Karivuo (turisti / huoltaja). Kuvasta puuttuvat Marjatta ja Veli-Pekka Kaasinen sekä Tarja Kastinen ja Jouko Kaasinen (tanhuajia), jotka menivät omalla autolla jo aikaisemmin lomamatkalle Rättvikiin.

Kuva: Pohjois-Karjalan museo / Carelicum.

Toinen läänikohtainen kummikuntavierailu Pohjois-Karjalaan tehtiin kesäkuussa (10.-16.6) vuonna 1973. Vierailuun osallistui edustajat 11 kummikunnasta, niiden joukossa Rättvikin kunnankin edustajat. Vieraamme olivat kunnanvaltuutetut Ture Gudmundsson ja Sven Daniellson sekä heidän vaimonsa Stina Gudmundsson ja Inga Danielsson. Vierailun johdosta Rääkkylä sai lahjoituksena 4.000 kruunua niin, että Rättvikin kunta lahjoitti 2.300 kruunua ja

kunnanvaltuutetut kokouspalkoistaan 1.700 kruunua. Lahjoitus oli puoliksi seurakunnalle ja kunnalle. Lahjoitussumma oli käytettävä vanhusten viihtyvyyden lisäämiseen.

1970-luvulla Rasivaaran Nuorisoseura ja sen tanhuryhmä olivat aktiivisia kummikuntatoiminnassa. Kesäkuussa (7.-11.6) vuonna 1973 Rasivaaran Nuorisoseuran tanhuryhmä teki vierailun Rättvikin kesätapahtumaan. Vastavierailuna vuoden päästä kesällä 1974 nuorten kansantanssiryhmä Rättvikistä vierailee Rääkkylässä. Vuonna 1976 Rasivaaran Nuorisoseura puolestaan tekee vierailun Rättvikiin. Samana vuonna 1976 Rättviks Folgdanslag teki vastavierailun Rääkkylään. Ryhmässä oli 26 henkilöä. Ryhmän johtajana Klas-Göran Thorswsen. Isäntänä Rääkkylässä olivat Rasivaaran Nuorisoseura, Lions Club ja kunta. Nuori Värttinä-yhtye ja Rasivaaran nuorisoseuran tanhuryhmä tekevät kesällä 1986 vierailun Rättviks Dansen tapahtumaan. Tämän vierailun johtajana oli koulutoimenjohtaja Väinö Gröhn.

Seurakuntatalomme viisiosainen Eeva Rynnäsen veistämä alttariveistos on rättvikiläisten lahjoitus seurakunnalle. Kuva: Rääkkylä-seuran arkisto.

Rääkkylän seurakuntatalon 5-osainen alttariveistos on rättvikiläisten lahjoitus seurakunnalle. Tammikuussa 1976 vietettiin Rääkkylän kirkon uusien urkujen, rättvikiläisten seurakuntatalolle lahjoittamien taiteilija Eeva Rynnäsen veistämien alttaritaulujen vihkimisjuhlaa sekä kirkkoherra Mauri Hyvärisen läksiäisjuhlaa. Alttariveistoksen lahjoittajina Rättvikissä ovat olleet Rättvikinkin kunta ja seurakunta, seurakunnan ja kunnan valtuutetut kokouspalkkioillaan sekä Rättvikin ja koko Taalainmaan Lions -clubit. Alttariveistoksen lahjoittajien edustajina juhlassa ja vierailulla Rääkkylässä olivat Ture ja Mia Gudmundsson ja Leif ja Brita Bokström. Gudmundssonit ja Bokströmit olivat käyneet aikaisemmin Rääkkylässä. Niemisen Hovin Mikko S. Hirvonen vaikutti ratkaisevasti alttaritaulujen saamiseen. Mikko S. ja Eeva Rynnäsen mies Paavo olivat äitiensä kautta sukulaisia, ensimmäiset serkut. Mikko S. Hirvonen sai tietää miten paljon rättvikiläisillä oli rahaa alttariveistoksen hankkimiseksi. Seurakunnan hallintoon kuulunut Mikko S. meni Rynnäsille ja sai sovittua alttariveistoksen teon Eeva Rynnäsen kanssa käytettävissä olevalla rahamäärällä.

**Rättvikin kirkko sijaitsee Siljan-järven rannassa. Lähetystömme vierailun kunniaksi järjestivät isäntämme vanhan rättvikiläisen perinteen mukaisen kirkkovenesoudun sunnuntain jumalanpalvelukseen. Kuvan soutajia vasemmalta: Salme Simanainen ja Ritva Hirvonen, Niilo Kuusela ja Antero Turunen ja Terttu Pakarinen ja Pirkko Kuusela. Viimeisinä ilmeisesti Toimi Pakarinen ja Ilkka Simanainen
 Kuva: Kauppalan kuva-arkisto.**

Toinen läänikohtainen kummikuntavierailu Pohjois-Karjalasta tehtiin kesällä 1973. Vierailuun osallistuivat Rääkkylästä Toimi Pakarinen ja Terttu Pakarinen, Osmo Hirvonen ja Ritva Hirvonen, Niilo Kuusela ja Pirkko Kuusela, Antero ja Sisko Turunen ja Ilkka Simanainen ja Salme Simanainen. Tämä vierailu oli viimeinen virallinen Rääkkylän kunnanhallinnon vierailu Rättvikissä.

Vuonna 1981 järjestettiin Pohjois-Karjalan kaikkiin kuntiin kummikuntavierailu (7.8.-10.8.1981). Vierailulle Rättvikistä saapuivat valtuuston puheenjohtaja Leif Bokström ja valtuuston varapuheenjohtaja Karl-Gustav Holmen.

Rääkkylän uusi kunnantalo valmistui vuonna 1989. Talon vihkiäisjuhlaa vietettiin tammikuussa 1990. Rättvikin edustajina juhlaan osallistuivat Leif Bokström ja hänen vaimonsa Brita.

Vuoden 1991 Kihauksessa kummikunnasta vierailee kansantanssiryhmä Folgdanslag. Ryhmä esitti rättvikiläisen perinnesoitin viulun tahdissa vanhoja taalaanmaalaisia perinnekansanoita.

Huhtikuussa 1995 vietettiin Pyhäselän kunnan 70 vuotisjuhlaa. Ore kunta Taalainmaassa oli Pyhäselän kunnan kummikunta. Ore pakkoliitettiin Rättviikkiin 1974. Rättvikin kunnan edustajina kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja Anita Ekström ja kulttuurisihteeri Markareta Kurten osallistuivat Pyhäselän kunnan juhliin. Samalla matkalla he kävivät Rääkkylässä tutustumassa kansanmusiikkitoimintaamme. Neuvotteluissa kansanmusiikkijärjestöjen edustajien kanssa tutkisteltiin mahdollisuuksia Kihauksen ja Rättviks Dansen tapahtuman välisestä yhteistyöstä.

Rääkkylän kunnantalon vihkiäisjuhlassa Leif Bokström Rättvikin kunnan edustajana luovuttaa kummikuntamme lahjana Taalaanmaalaisen seinävaatteen talomme seinälle ripustettavaksi. Vastaanottajina kunnanhallituksen puheenjohtaja Erkki Ihalainen, valtuuston puheenjohtaja Toimi Pakarinen, kunnanjohtaja Ilkka Simanainen sekä kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Niilo Kuusela. Kuva: Rääkkylän kunnan kuvaarkisto.

Koululaisvierailut Rättvik – Rääkkylä

Rääkkylän Lions Clubin aloitteesta ja kesällä 1965 Rättvikiin tehdyn matkan yhteydessä Jouko Melasaaren, Niilo Anttilan, Ilkka Simanaisen ja Raimo Kähkösen Rättvikin leijonien kanssa sopima ystävyysklubitoiminta ja siihen liittyvä oppilasvaihto alkoi jo 1967 ja jatkui vuosituhannen vaihteeseen saakka. Tässä kirjoitukseeni kerron niistä koululaisvierailuista jotka olen kohtuudella saanut selville lähinnä Kotiseutu-uutisten julkaisemista artikkeleista ja LC Rääkkylän pöytäkirjoista.

Syyskuun lopulla (28.9.1967) ensimmäinen oppilasryhmä, 4 tyttöä ja 2 poikaa, Rätviikistä saapui Rääkkylän Oppikoulun vieraaksi. Johtajina toimivat Rättvikin Leijonien presidentti Knut Lundberg ja Leif Bokström. Vastavierailu Rättvikiin toteutui jo seuraavassa kuussa. Rääkkylän Oppikoulun oppilaita 6 tyttöä ja 2 poikaa lähtivät 20.10.1967 vierailulle kummikuntaan. Matkanjohtajina toimivat kirkkoherra Matti Hakulinen ja eläinlääkäri Heikki Laine.

Vuonna 1970 on tehty oppilasvierailut huhtikuussa. Rääkkylän kunnallisen keskikoulun oppilaiden matkanjohtajana on ollut kansakoululautakunnan sihteeri Jouko Melasaari, Rättvikin koululaisten vierailun johtajana Leif Bokström. Hän on vierailut kunnanhallituksen kokouksessa 7.4.1970. Kun Bokström on ollut pitkään Rääkkylän ja Rättvikin ystävyysuhteitten kehittäjänä ja hoitajana, on hänelle kokouksessa luovutettu huomionosoituksena ja lahjana kunnan vaakunaviiri.

Vuoden 1973 lokakuussa Rättvikistä oli kuusi koululaista viikon vierailulla Rääkkylässä. Johtajina rehtori Åke Skedungille ja toimittaja Tore Lundholm. Vieraat seurasivat koulukeskuksessa opetusta, kunnanjohtaja piti esitelmän kunnan toiminnasta. Vieraat olivat

mukana myös Rääkkylän leijonien klubi-illassa ja tekivät tutustumismatkat Punkaharjulle, Savonlinnaan, Kerimäelle sekä Joensuuhun. Oppilaat oli sijoitettu asumaan keväällä 1974 Rättvikiin lähtevien oppilaiden koteihin. Isäntäperheinä olivat Ilkka Hirvonen (Voiniemi), Mikko S. Hirvonen, Osmo Hirvonen, Heikki Partanen, Jouko Melasaari ja Matti Turunen. Matkan johtajat asuivat kirkkoherra Mauri Hyvärisen luona.

Seuraava oppilasvaihto oli vasta 1977. Rättvikistä on ollut 6 kahdeksannen luokan oppilasta vierailulla Rääkkylässä. Vastavierailulla Rättvikissä Rääkkylästä on ollut 6 yläasteen yhdeksannen luokan oppilasta. Vierailulla olivat Jari Pakarinen, Maarit Valtonen, Ari Karhinen, Jouni Hyvärinen, Ulla Sallinen ja Marjatta Kolehmainen.

Vuonna 1978 (5.12.- 9.12) Rättvikistä neljän nuoren ryhmä vierailee Rääkkylässä (2 tyttöä ja 2 poikaa). Ryhmä esitti LC Rääkkylän klubikouksessa sekä itsenäisyyspäivän juhlassa sikäläistä kansanmusiikkia. Vuonna 1978 myös Rääkkylästä on ollut koululaisryhmä vierailulla Rättvikissä. Ryhmän johtajina ovat olleet opettaja Pertti Häkkinen ja tiemestari Matti Turunen.

Vuonna 1980 Rääkkylästä tehtiin oppilasvierailu kummikuntaan. Ryhmään kuuluu 4 poikaa ja 2 tyttöä. Ryhmän johtajina olivat tiemestari Matti Turunen ja Irma Hirvonen. Vuonna 1981 toukokuun alussa Rättvikistä oli vaihto-oppilaina 6 yläasteen oppilasta.

Vuonna 1983 Rääkkylästä hiihtoloman aikana 28.2.- 6.3. vieraili Rättvikissä 6 yläasteen oppilasta, jotka ovat Marjut Makkonen, Tuija Marienberg, Marita Kähkönen, Pasi Ikonen, Kari Jordan ja Jukka Laasonen. Ryhmänjohtajina olivat Irma Hirvonen, Jouko Melasaari ja Teuvo Ikonen.

Kuusi rättvikiläistyttöä oli Rääkkylässä viikon vastavierailulla keväällä 1983. Oppilaiden ohjaajina olivat Knut Lundberg ja Paul Toalen. Kotiseutu-uutiset kirjoitti lyhyesti, että viikon vierailuohjelma oli tavanomainen, tutustumista Rääkkylän kuntaan ja sen koulutoimeen Joensuuhun ja naapurikuntiin sekä pohjoiskarjalaiseen elämäntapaan.

Vuonna 1986 oppilasvaihdossa Rättvikissä oli 6 yhdeksannen luokan oppilasta, Olli Gröhn, Pekka Kinnunen, Janne Soininen, Sanna Kaartinen, Taru Lehtomäki ja Heli Luukkainen. Ryhmän johtajina olivat Juhani Leskinen ja Vesa Mononen.

Vuonna 1999 Rääkkylän yläasteen 9-luokan oppilaat järjestivät leirikoulun kummikunta Rättvikissä. LC-Rääkkylä antoi leirikoulumatkaa varten 5 000 markan avustuksen. Joulukuussa 1999 kävi Rättvikistä vaihto-oppilasryhmä vajaan viikon mittaisella vierailulla Rääkkylässä (ilmeisesti 8.-12.12.) Oppilaat majoitettiin pääasiassa silloisten seitsemäsluokkalaisten rääkkyläläisten perheisiin. Ohjelmaan kuului mm. vierailu Valamon luostariin sekä rättvikiläisten järjestämä Lucian päivän esitys. Tarkoitus oli tehdä Rättvikiin vastavierailu myöhemmin, mutta matka ei koskaan toteutunut.

Tähän päättyivät koululaisvierailut ja muukin kanssakäyminen kummikunnan kanssa. Rättvikin ja Rääkkylän Lions-klubien ystävyysklubitoiminta on kuitenkin jatkunut näihin päiviin saakka.

Karelia-Matkat / Teppo Mikkonen järjesti 2000-luvulla matkan Rättvikiin. Tälle matkalle osallistui nyt jo aikuisia Rääkkylässä tai muualla asuvia koululaisvierailuilla olleita entisiä oppilaita.

Kummikuntaliikkeen päätyminen

Kulttuurisuhteille perustuva kummikuntaliike oli vilkkaimmillaan 1950-1960-lukujen vaihteessa. Elintaso Suomessakin oli kohonnut niin paljon, että oli varaa matkustamiseen, järjestöjenkin välisiin vierailuihin. Pohjoismainen yhteistyö oli paljolti yksityisten järjestöjen varassa. 1970-luvun alussa valtioitten välinen yhteistyö lisääntyi ja sai oman virkamieskuntansa. Perustettiin pohjoismainen kulttuurirahasto ja monta muuta yhteistyöelintä. Virallisen yhteistyön lisääntyessä kummikuntaliikkeelle jäi yhä vähemmän sijaa. Liikkeen rahoitus Suomessa vaikeutui yksityisen liike-elämän vähentäessään rahoitustaan. Valtionapua nauttivan Pohjola-Norden järjestöjen toiminta kummikuntaliikkeen kanssa todettiin olevan päällekkäistä. Vuonna 1976 Kummikuntatoiminnan Keskusliiton asiainhoito siirtyi Pohjola-Nordenin toimistoon. Valtakunnalliset kummikuntaorganisaatiot purettiin ja Pohjola-Norden suomessa ja Ruotsin Norden yhdistykset ottivat kummikuntatoiminnan osaksi ystävyyskuntatoimintaansa vuoden 1981 alusta lukien.

Ilkka Simanainen

joulukuussa 2013, viimeistely toukokuussa 2016

PS. Maakunta-arkistosta MML:n Rääkkylän osaston arkistoa selaillessa löytyi käsin kirjoitettu roosaruno ”Terve Teille tultuanne ruotsalaiset Rättvikistä”, joka on osoittautunut oravisalolaisen kansanrunoilija Toivo Kinnusen kirjoittamaksi. Julkaisen sen tämän kirjoitukseni lopuksi.

TERVE TEILLE TULTUANNE RUOTSALAISET RÄTTVIKISTÄ

*Kuuluipa kummia kyliltä. Viestit vierivät viikot ennen,
että tulossa tänne Rätvikistä Rääkkylähän saunavieraat
rotinoineen kummikunnastamme kylähän.*

*Terve teille tultuanne ruotsalaiset Rätvikistä kaukaa Svea
mamman mailta. Kummit sedät ja täditkin.*

*Onpa mieleemme iloitsen kun tul' kummit katsomahan
kuinka voivat pienet piltit luona ehtoisten emojen.*

*Hyvin voivat pienet piltit, hyvin suuretkin tenavat.
Piltit pienet tutti suussa, suuret suksien selässä laskea
sujuttelevat pitkin Rääkkylän mäkiä pitkin
näitä vaaranteita.*

*Eukot kyllä ennättävät siitä aina sanomahan, ettei taija mitään
tulla noihen penskojen pelissä, kun on kulu housunpolvi taikka
vallon takapuoli heilimöi helmikuun alussa.*

*Mutta mitäs eukot noista turhanpäiten tuskastuisi, pojat
polvenkorkuiset, kunhan kasvaa kauvanjyvän menevät jo
Moritsihin kilpomahan kummin kanssa. Tottapa toisetkin
näkevät kuinka pojat ponteviksi kasvaa Rääkkylän rukiilla,
lylyn lykkijöiksi koviksi.*

Yhtä mie vuan ihmettelen sitä tutkin sielussani. Kun nuo suuret sotakansat tuomitessaan tuhmempiaan eivät silloin ensinkänä armomieltä antanehet, rakkautta rahdun vertaa. Nyt jo toinen toisiansa tuomitsevat, seurailevat, vaanivat kuin koirat luitaan porstuvan perillä. Henki se nyt maailmassa vallalla on vakavasti senhän täällä tuntenut jo monikin matalin mielin.

Ja kun sitä ajattelen, tunnossani tutkistelen, niin en vain oikein tajua, enkä sitä tarkoin tunne, kun työ meitä miekkosia piättä niin kovin hyvinä. Laitoitte lanellit tänne, housut, kengät kaikenlaiset. Vaikka myö poloiset poiijat oltiin vallan Vaskistina siinä suuressa sovassa, siinä miekan mittelössä, jossa kalpaten kävikin, jossa meijät voitettiin, ryöstettiin muat ja mannut, armotta annettiin maksettavaks suuret sakot.

Tuntuu kuin teoista teijän heijastaisi herran hyvyys, rakkaus Jumalan poiijan. Niinhän teitte veljet tekin niinkuin muinoin muuan miesi, jossakin Jerikon tiellä, joka otti hoivahansa miehen mikä ryöstettynä virui puolikuolleena verissään tiensivussa.

Hoiti häntä terveheksi, kävi usein katsomassa, kuulumiset kysymässä sairahalta näin sanoen. Älä huoli millä maksat lääkkeet sekä hoidon hyvän kunhan poikani paranet tulet vallan terveheksi tottapa sitten sovimme sotat näistä saatavista.

Sykähdyttää sydäntämme aatellessa kummit teitä ruotsin miehet Rätvikistä. Voi kun en saa sanoja , löyvä ilmi lausehia kiittäükseni nyt mua Teitä sanoakseni parasta siitä kaikesta hyvästä siitä ystävän teosta avunannostanne meille kaiken kuntamme hyväksi.

Mutt sinä suuri Jumala, Isämme ylinen luoja kaiken kaunihin tekijä kaiken hyvän armas alku kuule nyt sä tämä pyyntö kuule kuntamme rukous. Anna paistaa armon päiväs, anna siunaukses sadetta runsahasti Rätvikihin kauas Svea mamman maille. Kasvata koreat viljat sekä possut pontevimmat lehmäin leppoisten keralla.

Anna myöskin Luoja meille, anna rauha rajoillemme, ettei kukaan kuolevainen, eririppine, vetäisi rautaista rajalle Suomen.

Terve Teille kummikunta olkaa täällä vieraanamme. Teille ain on ovet avoinna joka töllis ja talossa,

Lähteet:

Aura-Korppi-Tommola: Ystävyyttä yli Pohjanlahden. Kummikuntaliike Ruotsin ja Suomen välillä 1942-1980. Julkaisuja Suomen-Ruotsin kummikuntatoiminnan keskusliitto.

Kunnanhallituksen ja valtuuston pöytäkirjat.

Sanomalehdet Karjalainen ja Karjalan Maa, Kotiseutu-uutiset ja Kotikarjala

Rääkkylän seurakunta: asiakirjat ja muilla tavoin annetut tiedot.

Kauppalan ja Voiniemen vieraskirjat.

MLL:n pöytä- ja tilikirjat Pohjois-Karjalan maakunta-arkistossa ja järjestöjen arkistossa Rääkkylässä.

Lions Club Rääkkylän pöytäkirjat.

Henkilöhaastattelut Irma Hirvonen, Ritva Hirvonen ja monet muut.